

Трговачка Омладина

ГЛАСНИК И ЗВАНИЧАН ОРГАН СРПСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У АУСТРО-УГАРСКОЈ МОНАРХИЈИ.

Број 5.

ВЛАСНИК ЈЕ ЛИСТА ДО У. КОНГРЕСА:
НОВОСАДСКА ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
МИЛИВОЈ ЖУПАНСКИ.

Година I.

Морамо се озбиљно спремати за тешку борбу у животу. Прикупљајмо сву нашу снагу, јер ћемо је требати. Полажимо што чврћи темељ за лепшу будућност

ЈОШ САМО ЧЕТРДЕСЕТ ДАНА!..

Још само четрдесет дана, па ће да осване светао и знаменити дан Срба Трговаца и Трговачке Омладине: дан конгреса у Панчеву.

Са свију страна нам стижу одушевљени одједи, услед уводног чланка у нашем прошлом броју од Старог Трговца. Изгледа нам, да се нестрпељиво чека, да осване тај дан, а јављају нам, да се у велико спремају на све стране, како трговци господари, исто тако и Омладина, те да ће овај конгрес бити величанствен, знаменит по целу српску трговину, а од велике користи за све трговце господаре као и за сву Омладину.

Недавно смо имали прилике видети: шта је у стању да створи национална свест, чврста и дисциплинована воља и конзеквентан, истрајан рад. Наша браћа Чеси на свесоколском слету у Прагу, задивили су свет. Наши Срби Соколи, вратили су се оданде задојени новим духом. У том великом броју хиљаде-хиљада вредних соколова црпели су снагу и одушевљење за озбиљан рад, који мора имати сјајна успеха! Донели су са собом дух победе Маратонске, — а тај дух је једини, који може спасти нас, Србе, који смо тако мален народ у мору туђинштине. — Та се свест мора и у нами пробудити, у нами, трговачком сталежу у првом реду! Јер је тај сталеж има у себи од давнина, — само је заспала. Дух старих трговаца, тих највећих добротвора српских, ево је овде, међу нама! Зар га не осећате? Зар вам не казује нешто необично у срцу, у души вашој, да се нешто ведри? Предосећај је то знаменитих дана; слутња је то лепше будућности.

Састаће се тамо на нашем заједничком конгресу најјачи стубови српске привреде са својом дичном Омладином. Решаваће се тамо о важним, животним питањима Срба Трговаца, засебно.

Решаваће се тамо о даљој, заједничкој акцији Српске Трговачке Омладине, засебно.

И решаваће се под очинским закриљем Срба Трговаца о заједничким питањима заједнички са Трговачком Омладином, која питања данас, само због неспоразума, чине велики јаз између трговца господара и између омладине.

Тај се јаз има на конгресу пребродити. Тај се неспоразум мора отклонити.

Тамо се мора трговац господар уверити, да му је Омладина веран пријатељ, важан помоћник у послу, а стуб његовог напретка.

Тамо се мора Омладина уверити, да у Србину трговцу има највећег свог добротвора, свога учитеља и заштитника.

Оданде ћемо се вратити натраг сви, задахнути искреном љубављу према млађима и задахнути поштовању према старијима. Оданде ћемо се вратити натраг сви, као чланови једне велике породице, које везивају родбински осећаји: као чланови велике породице српског трговинства.

То ће бити наш повратак са Маратонске победе.

*

Па у овом дивном расположењу, које изазива помисао на скоре будуће догађаје, у овом узвишеном осећају, када је у души свечано као пред олтаром а срце се купа у некој надземној милини, — као громом поражен морам да јукнем од бола или да урликнем од беса на невероватну вест: Наш овај скроман рад, који се великим трудом организује у ту сврху, да учинимо омладину свесном и способном, да себи своје вечерње школи отвори, да се у њима изобрази, па да буде ваљан грађанин и добар родољуб, —

наш овај рад денунцирао је један редован члан трговачке омладине — чујте! — Министарству!..

Не смем још да верујем у истинитост ове вести! Не смем да претпоставим таку подлост од једног редовног члана трговачке омладине. Није могуће да је кога Бог тако јако казнио, да му одузме памет! Није могуће, да има тако покварена проклета срца, који би у стању био ову нашу установу денунцирати! Није могуће, да се такве татарске улоге прими један — Србин!

Али' ако буде ова вест истинита; ако је проклетнику потамнела свест, те се одао на гнусно, подло денунцирање, — после тога, док се као сунце јасно и пред властима искаже племенита сврха нашега рада, — е онда не ћемо штетити имена проклетничког, нећемо смети имати милосрђа према бестиднику, као што ни он није имао душе према овој потребној омладинској установи. Другови: прегрзите га до века, и чувајте га се као кугом зараженог! А Ви, трговци Господари, чувајте своје домове и радње од таког — љубрета, јер је данас хтео да упропасти нас, — а сутра ће Вас!

Миливој Жупански.

ЗВАНИЧАН ДЕО.

Омладинама без правила.

Вршац, Вел. Кикинда, Доња Тузла, Рума, Сегедин и Стара Пазова, знамо да има трговачку омладину која је организацију већ почела али је није коначно спровела. Ми их молимо да нам јаве, да ли су правила на потврду послали или нису? Ту ствар не треба ваздан одуговлачити, него се морамо живо заузети, да што пре до правила дођемо, да нам скупљању и договарању за наше ствари не може нико приговорити.

Забаве неких трговачких омладина.

Има места осим горе наведених као н. пр. Ада, Вел. Бечкерек, Перлез, Т. Бечеј и т. д. где — као што кадгод по нашим политичким листовима читамо — тамошња српска трговачка омладина приређује разне забаве. Кад у тим местима, Богу хвала, већ има толико омладинаца, да се могу сложити да забаву приреде, онда би се они могли ваљда и сложити, да се организују. Купимо се, браћо, што више у гомилу, да будемо снажнији. Не оклевајмо!

Повластице омладинским члановима.

Пре но што у овом листу донесемо имена оних, који су омладинским члановима обећали, већ пре више година, да ће давати повластице, молимо учтиво, да нам то једном обичном коресп. картом изјаве, да ли су вољни да при томе и у будуће остану?

Изађимо на сусрет омладини, да јој и тиме докажемо, да нам је њен рад симпатичан.

Тајницима Омладина.

Лепо и пуно части место тајника није ником дато какве формалности ради. Ту почаст треба великим трудом наплатити. Од тајника много зависи, да ли ћемо напредовати или не? Будним оком мора сваки тајник пратити, да не пропусти ништа, а да нам не одговори, на све и то одма што се у бројевима нашег органа тражи.

Л И С Т А К.

Успомене и утисци

са Свесловенској Соколској Слети у Златном Прагу 1912.

Од МИХАЈИЛА ПАВЛОВИЋА.

Полазак из Карловаца до Гомбоша.

Дан беше красан! На паробродској станици карловачкој искупило се око 100 соколова фрушкогорске жупе, којима се још око 25 бачких и банатских соколова придружило. На чело овом соколском јату, ставио се заслужни старшина фрушкогорске жупе, покретач соколске мисли у нас Срба, оснивалац српског Соколства, брат Др. Лаза Поповић.

Мноштво грађанства карловачког дошло је такође да испрати своје соколе на даљни и дуги пут, пут до Златног Прага.

На сваком лицу читао си блаженство, радост, праву и искрену дечију радост, али уједно си приметио и мушку енергију, пожртвовање, народну самосвест. Сваки осећаше, да врши своју националну дужност.

ШКОЛСКИ ГЛАСНИК.

Избор наставника за вечерњу школу Новосадске Трговачке Омладине. У петој редовној седници Управног Одбора Новосадске Трговачке Омладине одржане 1. јула о. год. изабран је за наставника у првом разреду вечерње школе Новосадске Трговачке Омладине г. Мирко Павковић, чиновник Матице Српске за краснопис у свези са контуарским радњама.

Положио адвокатски испит. Наставник у вечерњој школи Новосадске Трговачке Омладине, г. Др. Александар Моч, одлични члан наше млађе интелигенције, а велики пријатељ наше Омладине и њезиног рада око организације школа, положио је ових дана у Будимпешти адвокатски испит. Ми му у име целе Омладине од срца честитамо и желимо, да постигне у животу све оно, што му по спреми и честитости његовој припада.

У ту нашу радост помешала је једна вест и велику жалост: на име, да госп. Др. А. Моч намерава напустити Нови Сад, те да се настани у Жабљу. Тиме би вечерња школа Новосадске Трговачке Омладине изгубила једног врсног наставника а тај је губитак за Омладину и са материјалном штетом скопчан, јер се је госп. Др. Моч бесплатно, из љубави према Омладини примио наставништва. Не смемо бити себични, те ако г. Др. Моч мисли, да ће тамо у Жабљу наћи свој лепши опстанак, желимо му, нека му је сретно! Али се надамо, да то још није коначно решење и да би г. Др. Моч, са његовом спремом и симпатичном својом личношћу и овде у Новом Саду могао ваљда још и боље реузирати, јер с обзиром на велику српску и словачку околину, било би терена за његову праксу довољно. Но — сваки је господар својих намера —, а нама остаје једино, да му свака добра пожелимо!

Шаљите нам адресе — све, које су вам год познате — оних другова трговачких помоћника, који су у таквим местима запослени, где нема организоване Трговачке Омладине. Морамо и њима послати наш лист, да би се и они могли прикључити нашем заједничком опћем послу.

Погледи беху сви упрти доле низ плаво Дунаво, е да ли би први угледао поносни „Делиград“. Цела та грдна маса света изговараше сваку другу реч: Златни Праг.

— Па пишите нам из Прага!
— Благо теби и ти ћеш у Праг!
— Мора заиста да је Праг златан!
— Добар провод Вам желим у Златном Прагу!
— Ала ћете пити добра пива у Прагу. У Прагу кошта кригла 8 новчића.
— Праг, Златни Праг! И по хиљаду пута си чуо ту милу реч.

„Ено лађе!“ повикаше.
Једно дуготрајно: А-а-а! — Ено је! и сви потрчаше своје пртљагу.

Поносни „Делиград“ окићен српским заставама, начичкан на палуби са браћом из Србије, лагано пристајаше уз божанствене звуке војне музике, која интонираше убојну песму старог Барда „Хеј трубачу“.

Једно громогласно: „Здраво!“ разлегаше се плавим Дунавом и „Делиград“ стаде.
Још једно: Збогом! Још једно: Сретан пут!
Здраво Соколи! Здраво, здраво!

ОМЛАДИНСКИ ГЛАСНИК.

Радосна вест. У новоотворену филијалу, коју је Аустро-Угарска Банка у Земуну основала, долази за чиновника *наш* г. *Михајло Прита*, камо је из Мишколца премештен. Шта значи за рад, што ће г. *Прита* овде у близини бити, могу само они да схвате, који су са њиме делили најтежи део посла око организације вечерњих школа, централне касе, и т. д. Ми смо у кратко, без даљих придева назвали га *нашим*, јер је он заиста *наш*, свом племенитом душом својом и свим златним срцем својим, које тако топло осећа за Омладину. Он је духом и досад овде био међу нама, а кад нам га срећа даде ево сад „и душом и телом“, поздрављамо га срдачном добродошлицом! А познавајући његову чедну скромност, молимо га, да нам извини, што нисмо могли одолети нашим искреним осећајима радости, већ га у листу поздрављамо: *добро нам дошао, драги наш друже!* Чека те братски загрљај, — чека те — нов посао!

*

Поучни излети Српске Земунске Трговачке Омладине.

Нова управа, на челу са својим председником г. Миланом Илкићем, да би својим члановима ширег појма пружио о трговини и привреди, — за ово кратко време у року од четири месеца свога управљања, приредила је покрај свога осталог великог рада и труда, којег улаже за напредак омладине, ево већ два поучна излета у Београд.

Први излет који је Омладина приредила 6 јуна о. г. посетили су 60 чланова. Било је дивота погледати, како је сваки ведрим челом одавао радост и задовољство, што је могао излету присуствовати. Излету су присуствовали *три београдска трговца*, који су били изасланици Београдске Трговачке Омладине и то г. г. *Цвешковић*, *Васић* и *Јовановић*, који су показали велику љубав спрам Омладине, заложивши много труда да Омладина што више поуке и задовољства прибави.

Кренувши се са паробродске станице, Омладина је на челу са поменутом г. г. изасланицима Београдске Трговачке Омладине, дошла у *фабрику шећера*, где је прегледала целу манипулацију око израде шећера. Госп. управник фабрике много је задужио целу омладину, што је наредио, да се Омладини цела фабрика покаже.

Из фабрике шећера кренула се је Омладина у *фабрику жижица*, где је исто тако предусретљивошћу г. управника

Још једно трократно србијанско свирање лађе, и ми се такође попесмо горе на палубу, те махасмо белим рупцима у знак опраштања.

„Падајте браћо“ . . . . загрми наша музика и поносни „Делиград“ крене, да се до Вуковара не заустави, где ће још неколицину браће примити.

Настаде упознавање а нашао си богме и стари познаника, који су те још већма обрадовали. У том упознавању стигосмо под Нови Сад. На обалама, на дрвеном као и на гвозденом мосту, дочекало нас мноштво српске интелигенције, машући рупцима, кличући: *Здраво Соколи!* Сретан пут! поздрављаху нас. Наша музика им одговараше са „Орао кликће“ и „Где је српска војводина?“

Но најдирљивији моменат беше под гвозденим мостом. Они новосадски Соколи и миле наше сестре Соколице, које не могаху са нама поћи у Златни Праг дочекаше нас, певајући соколску химну, бацајући нам у лађу цвећа, у папириће умотаваху камичак, те на истом папиру беху разни поздравни и потписи. Са варадинског града махали су војници рупцима, поздрављајући нас. Беху то моменти кад раздрагано срце тражи одушке, тражи изражаја. Певао бих, скакао, грлио и љубио бих се са сваким

целу фабрику прегледала, те видела, како се жижице праве од почетка резања дрвета, па док не буде готова пуна кутија, спремна за промет.

Прегледавши ове две фабрике, кренула се је Омладина у град, где је прегледала *омладинске просторије*, те се је после тога, добивши сваки по једну споменицу о 25 год Беогр. Трг. Омл., кренула задовољна и весела на паробр станицу, одакле је у 7 часова паробродом кренула за Земун, кући.

Дана 23 јуна о. г. управа је такође решила да не пропусти прилику, а да би сваки омладинац могао видети IV. Југословенску уметничку изложбу, те је приредила излет на поменуто изложбу. Излету су присуствовали око 70 чланова.

Посматрајући рад садашње управе, можемо весела срца довикнути: да Бог да свака Омладина има оваку управу и председника, јер председник је срце друштва а кад је он дорастао своје позиву, онда се можемо надати, да ће га управа и омладинци потпомагати, да се његов циљ и оствари Омладинац.

Старобечејска Трговачка Омладина

као што нам је познато, одржала је своју забаву, која је ванредно лепо испала, како са моралног, тако и са материјалног гледишта. На забави је суделовало и академско певачко друштво „Балкан“ из Загреба, кога су домаћини у очи дана забаве срдачно дочекали. На сам дан забаве, ишла је Омладина са гостима корпоративно у цркву. Забава је тако сјајно била посећена као до сад ни једнога друштва забаве овде у Бечеју. Миле госте „Балкан“ це поздравио је председник Трговачке Омладине г. А. Карапанџић, захваливши се уједно грађанству које је миле госте по српском гостопримству својски на конак примило и братски угостило, за сво време њиховог боравка у Бечеју. Исто тако захвалио се је и грађанству, што се у тако лепом броју одазвало, и замолио је њихову наклоност и за будуће. У име гостију поздравио је Трговачку Омладину врло уважени родољуб овдашњи, госп. Др. Милан Поповић, лекар, изразивши уједно признање и друштву „Балкану“ на лепом певању, а Омладини на труду око аранжирања овако лепе забаве, која ће дуго остати у милој успомени нашем штованом грађанству у Старом Бечеју. — Било је још више здравица пало је много лепих мисли, — али . . . о нашој вечерњој школи, — на жалост — ништа.

Материјалан успех види се из ниже наведеног списка прилагача, који су нашу Омладину приликом ове забаве даривали:

По 10 — К: г. г. Богдан Дунђерски посланик на угар. саб., Тоша Поповић трговац; по 5 — К г. Бошко Гагић велепосед-

братом. Ти осећаји, то уживање и та веселост, трајаше пуних 10 дана међу соколима. Исти испраћаји и поздравни понављаху се код Футога, Черевећа где изађоше пред нас на чамцима тик уз саму лађу, да би што ближе браћи својој били. Код Нештина на један километар погледасмо на брег, одакле севну и груну громовити пуцањ, па други, трећи. Све полети горе на палубу. На дату команду разлеже се једно урнебесно: *Здраво!* Музика засвира „Србијанци“ . . . а браћа Нештници одговорише нам громовитим пуцњем, чији се одјек дуго разлеваше на таласима плавог Дунава. Овако браћа испраћају браћу. Једна грдна маса света махаше, поздрављајући нас. Пуцањ за пуцњем низаше се са брда. Наша браћа Србијанци не могаху довољно да се начуде толикој српској слободи. Но ми им растумачимо, да је Нештин чисто српско место. Скоро стигосмо под Илок и још увек разлегаше се пуцњава са нештинског брега. Прођосмо Илок, Паланку, Шаренград, где нас такође поздрављаху махањем рупцима. Пред Вуковаром налази се на брегу католичко хрватско место Сотин. На стрменитој зеленој обали беше око стотину мале деце окупљено већином женских која су тако хитро и весело марамицама и кецељцима ма-

ник; по 6 — К г г. Паја Галамбош, Пера Радуловић трговац; по 5 — К г г. Липот Швимер гостионичар, сви из Ст. Бечеја, Никола Банић трг. путник, Данило Хас и Син трговци и Шандор Пелц трг. путник сви из Беча; Лоренц Шмит из Лиона, Волицери Лауб, Будимпешта, Бура Вукосављевић, путник Загреб, Н. Тотовић трговац Нови Сад; по 4 — К г г. Пера Кекић општ. благајник Вељко Вуић трговац, Др. Милан Поповић, Др. Иван Влаховић, Јован Борота прота, В. Радосављевић књиџар, Душан Дорословачки гостионичар уд. Франц Тари; по 3 — К г г. Данило Живковић трговац, уд. Дамјановић, Н. Н., Емил Рот трговац, Аладар Лева књиџар, Јене Клајн, Никола Секулић сви из Ст. Бечеја; Шлос и Шербан трговци. Шен и Кемењ трговци Н. Рехниц путник Н. Н. Н. Н. сви из Беча; по К 250 г. Глиша Хорвацки велепоседник Ст. Бечеј; по К 2 — г. г. Славко Милошевић трговац Никола Гавански Н. Н. и Н. Рот, Браћа Шварц трговац, Шандор Баумхорн, Бура Петровић цал келнер у Америци, Була Сник апотекар, Илона Глекнер тргов., Јован Степанов парох, Стојан Павловић књ. говођа, уд. Зорка Дорословачка, Јован Свиларев трговац, Јован Гавански апотекар, Абрахам Фархи житарски трговац, Лајош Бергер трговац, Армин Валфиш трговац, Исидор Хуберт златар, Никола Ползовић фризер, Ленка Попадић, Паја Киш фризер, уд. Сомборска, уд. Јоцићка, Никола Петљански Н. Н. и Др. Душан Орешковић, Љубомир Борђевић Н. Н. и Н. Хиршенхаузер, Јакоб Енгелешан сви из Ст. Бечеја; Бранко Нићин, Арач; по К 120 пот. г. Бура Дорословачки трг. помоћ Тур. Бечеј; по К 1 — г. г. Браћа Тенер трговци, Н. Н. и Шандор Обровачки, Бура Мишуран трговац, Игњац Апфел ципелар, Паја Цигурски трговац Јован Шимон трговац, Н. Н. и Гасман, Н. Требић, Н. Н. и Милош Сомборски, Пера Војновић, Лука Моравић трговац, Адам Чиплић учитељ, Јеврем Грујић сви из Ст. Бечеја; Самуило Лихт Суботица; Н. Торђевић Ада; Јосиф Влинтеринц, Н. Клаубер из Будимпеште; по 80 филира г. Н. Н. и Миша Цигурски кројач, Ст. Бечеј; по 60 филира г. г. Милан Сомборски, Јоца Филеки, Н. Пандек и Н. Битер сви из Ст. Бечеја и по 40 филира Н. Н. Н. Н. и Н. Бузашне Ст. Бечеј.

Поштованим прилагачима и овим путем изјављује Удружење Старобечејске Трговачке Омладине највећу захвалност
Ст. Д. Буџан с. р. **А. Карапанџић** с. р. **Бранко Суботички** с. р.
 тајник. председник. благајник.

Српска Трговачка Омладина у Митровици.

Пре три месеца била је код нас редовна главна скупштина Српске Трговачке Омладине на којој је обављен избор нове управе, избор почасних чланова и на којој је решено,

хала. Испрва нам се учини да певају и ми се притајасмо, да чујемо поздрав те дечице. „Поздравите наше!“ у два слога, као у песми изговараху горње речи.

Поздрављајући нас, молили су, да поздравимо у Златном Прагу њихове хрватске Соколе, и ми им одговорисмо са „Здраво!“ и да смо понели њихов поздрав браћи Хрватима. Музика засвира хрватску химну „Лепа наша домовина“ и тако се опростисмо од те миле дечице.

Око 5½ часова стигосмо у Вуковар, где беше много икупљене интелигенције. Ту примисмо још неколицину сокола, те се тако опростисмо са кићеним Сремом.

Сунце падаше к западу и све живље и живље настаде на лађи.

Досадања врућина која беше цело после подне поче се губити, благ поветарац ђарлијаше весело на лађи.

Разлеже се песма, којој доцне у ноћ краја не беше. Бачвани и Сремци натицаху се са браћом из Србије. Њине песме беху већином сентименталне, а ако је иоле веселија беше тек само севдалинка. И музика нам после свираше чисто народне мотиве,

да се одржи у корист будимских школа забава, а Омладина да се што више друштвено удружује и састаје. Па шта је од тога свега учињено? До данас ништа. Пре свега до данас се управни одбор још ни конституисао није, нити је и једне одборске седнице одржао. Почасни чланови нису извештени да су изабрани; све књиге, списи и записници још се налазе код бившег тајника а благајничке књиге код бившег благајника; новине које долазе односно **бројеви нашег органа »Трговачка Омладина«, леже још код председника не испаквани у дењцима и не раздати Омладини.**

Могли би се још много других ствари о нераду овдашње управе писати: читави табаци, али пошто то простор листа не дозвољава, то ћу се за сада ограничити на ово, а у будуће ако буде потребно биће и више. Сада пак имамо наду, да ће се све у најкраћем времену променути, јер је целокупна Омладина, са врло малим изузетком, поднела председништву молбу, да у року од 8 дана сазове ванредну главну скупштину, где се надамо, да ћемо моћи таку управу изабрати, која ће моћи овдашњу Омладину напред повести, да буде на оном ступњу, на ком су и остале напредне Омладине, а тако исто да ће моћи и решењу Централне Касе удовољити.

Омладински.

З а д о в о љ ш т и н а.

У прошлом броју нашег листа, а у извештају о раду Српске Трговачке Омладине у Инђији, наведен је наш ваљан друг *Тима Влајков*, као такав омладинац, који тобоже *није хтео* да ступи у омладину. Ми са највећом радошћу доносимо исправак друга Тиме Влајковог, да се он једино зато није уписао *шамо* за члана што је увидео, да ће се у Инђији врло кратко време задржавати. А да је тај разлог истинит, доказао је и тиме што је — чим је у Нови Сад дошао, *одмах се уписао за члана Новосадске Трговачке Омладине*. Нама је веома мило, што је у другу Т. Влајковом у тако јакој мери развијен осећај дужности према својој установи, Српској Трговачкој Омладина, да се је одмах, чим је напомену прочитао у дугачком писму упућеном на уредништво — оправдао, но које писмо због скученог простора у листу, не можемо донети у целости, Радујемо се, што је у *шом* погледу тако осетљив, и видимо да наша Омладина има у њему једног свесног и ваљаног члана који ће и после, као свој господар, знати енергично вршити своја права и дужности. Ми му ево, радо дајемо потпуну задовољштину и срдечно га поздрављамо у братској заједници Новосадске Трговачке Омладине. Здраво!

*

без нота. Настаде коло, те премда беше забрањено на лађи играти, ипак цупкасмо колико то беше могуће, да нас строги капетан „Делиграда“ не би приметио.

Почео се већ и сумрак хватати и ми стигосмо под Даљ. Дужина целе обале беше начичкана светом и поздрављаху нас махањем.

После Даља распаковасмо наш пртљак и приступисмо вечери. Ала се то слатко једе, све пуца за ушима. По вечери настаде и опет веселе и певање, но само у заклонима, јер је јак ветар дувао. Почесмо се спремати за спавање, беху донешене цираде, прострте по поду, горе на палуби, уз оцак, уз казан, све беше као у кутији сардина збијено. Окренем се лево, десно — све једно — тврдо, па тврдо. Како се ту може спавати? Цирада заударна на катран, патос тврд, ветар дува, пресован с једне и друге стране, да се макнути не може. Клопарање лађиних точкова, шуштање воде, ту се апсолутно заспати не може. У том расположењу дође ми глас од песме које нека браћа за асталом певаху „Па био како далек пут, Соколи не жале труд“ и т. д.

(Наставиће се)

У пажњу омладини, која би хтела да постане самостална.

1. У једном од највећих српских места у Бачкој, предаје се трговина шпецераја и деликатеса, због смрти власника.

Извештени смо, да овај посао злата вреди, јер док је покојни власник здрав био, правио је промета годишње преко 140.000 круна. Радња је на најлепшем месту, а ни новаца не би много требало: доста би било 8 до 10.000 круна. Солидан, вредан и агилан човек може овде за кратко време да се лепо помогне.

2. У истом месту потребна је једна српска гвожђарска радња, која би била тако рећи без конкуренције. Овај би се посао могао и са малим, почетним капиталом отпочети.

3. Исто тако потребна је у истом месту и једна српска стакларска радња.

Омладинци ових струка, који би на ове послове рефлектирали, нека се обрате на нашег одличног друга господ. Данила Бугарског у Сентомашу, који ће радо дати све остале обавештаје и упутства.

*

Излет. Новосадска Трговачка Омладина приређује у недељу 14. о. м. излет на Стражилово заједно са Академском Омладином, Српским Соколом и Девојачким Колом на који Управа позива своје редовне чланове, добротворе и чланове помагаче. Полазак — ко мже — са возом у три четврти на девет ујутру и у три четврти на два после подне; повратак у пола седам у вече. Свираће наш тамбурашки збор и гајдаш. Јело ће сваки себи носити.

Пета редовна седница Управног Одбора Новосадске Трговачке Омладине. 1. јула о. г. одржана је редовна седница Управног Одбора Новосадске Трговачке Омладине, у којој је — осим других тачака административне и личне природе — решавано и о примању редовних чланова. За редовне чланове примљени су: г. г. С. К. Бошковић, чиновник Централног Кредитног Завода, Катица Кириловићева, чиновник „Добротвора“, Симеон Кирјаковић и Тима Влајков, трговачки помоћници; Богдан Пеурача и Јован Дунђин, због одласка из Новог Сада, исписију се из реда редовних а уписују се у ванредне чланове. Никола Сурутка због одласка из Новог Сада исписију се из редовних чланова.

Скупљање статистичких података.

Неопходно је потребно, да се за V. конгрес састави једна прегледна статистика. У њој да се побере што више података, који би нам бар у будуће ако се статистика настави могли казивати, колико смо, где смо и зашто напредовали или назадовали. Поучна је то ствар, па је предлажем да је усвојио.

Сваки тајник омладине нека одмах извести уредништво:

- 1.) О тачном наслову организације и места.
- 2.) Годину кад је омладина основана, годину када је добила потврђена правила.
- 3.) Колико чланова је имала дотична омладина у свакој појединој години од свога постанка?
- 4.) Колико редовних, колико помажућих чланова, и колико добротвора има?
- 5.) Колику чланарину плаћа омладина?
- 6.) Има ли омладина (као друштво) свој редован стан, или ужива гостопримство и од кога?
- 7.) Колику готовину има моментано?
- 8.) Јели већ приредила вечерњу школу или није?

9.) Ако није, имали изгледа, да ће школу у будуће моћи одржавати?

10.) Има ли омладина своје крсно име и кад?

Са овим одговорима не треба бог зна како се мучити. Без много параде и цифрастог писма нека тајник на то све у кратко одговори, па ће уредништво листа, то већ дотерати како треба. Ауб.

Отварање и затварање радњи.

Ово питање је стално на дневном реду, а никако да се реши и уреди тако, да обе странке буду задовољне т. ј. и шефови и помоћници. Па да погледамо зашто је то тако? Зашто да се и код нас, овде у нашим крајевима, не учини већ једном реда, као што је то учињено на другим местима.

Колико је мени познато, неуређеност овог питања довело је пре 4—5 год. у Новом Саду до правог штрајка, те је помоћничко особље у великим групама ишло од радње до радње и захтевало од оних господара, који су дуже држали отворене радње, да их затварају на време. При тим приликама долазило је и до врло бурних сцена, док се најпосле није и власт умешала — у интересу мира — те се начини нека врста поравнања, према којем је тада утврђено, кад се које радње имају отворати и затварати.

Неко време ишло је лепо, према утаниченом уговору. Но не потраја дуго, а неки шефови већ почеше да закидају од одређеног времена. Почеше да отварају прво са $\frac{1}{4}$ сата пре па после са $\frac{1}{2}$ сата раније а исто тако да и доцније затварају, тако, да смо сада после неколико година дошли опет до оног несносног стања, где се сваки надмеће, ко ће што раније отворити радњу а што доцније затворити. Па бар да је заиста важан узрок оваком поступку. Није, и то можемо сасвим одлучно тврдити, да није. Јер било је и таквих случајева, да је господар читао новине, па није доспео да преброји касу до времена затварања, него је тек тада почео да пребројава, кад је радњу трабало затворити и особље отпустити и онда сво особље мора да стоји у празној радњи без муштерија и да по плафону броји звезде, док господар на тенани преброји касу.

На другом месту опет, оде господар да вечера и дође натраг у радњу и на тенани чачка зубе а гладан персонал стоји па гледи, па још ако уз то наиђе какав благоглаголиви и навечерани познаник, који не зна како да утуче своје слободно време, па отпочне какву причу или дебату, онда богме особље може чекати, кад ће доћи до вечере, а да стигне при таквим приликама на време и у вечерњу школу, о томе не треба ни говорити.

Не ћу ништа да кажем против таквих прилика, кад су јачи послови, ту се мора радити и више и дуже, но ипак и тада се даде поред довољне тактике удесити посао, па да се не отегне сувише дуго.

Но осим свега тога, у целој овој ствари ово је најглавније питање: да ли је онај човек, који хоће да се назове коректним, *дужан* да испуњава оно, на што је дао своју поштenu трговачку реч или није дужан?

Да ли је лепо изигравати оно, на што сам се обвезао, и да ли се таким поступком, даје добар пример својим млађима, како треба своје обавезе *испуњавати*? Ја држим, да не.

Многи ће хтети тиме оправдати своју неискривост, бајаги не може се то овде у нашим крајевима спровести, јер је муштерија тако већ научена, да долази у радњу и после времена, које је за затварање одређено.

Ово је врло неуместан изговор. Јер муштерије ће за времена подмирити своје потребе, кад знају, да касније није могуће.

А ако би која муштерија баш дошла доцне, онда јој се лепо и учтиво каже, да изволи доћи сутра, пошто се сада мора радња затворити. Сигуран сам, да ће се на ову моју напомену, одмах наћи њих више, који ће рећи, да тога нема нигде у свету. Но ја ћу ево одмах да им кажем, да има и навешћу одмах и стваран пример.

Мој један пријатељ дође за чиновника босанске поштанске штедионице у Сарајеву. Као дошљак, разумео се, није могао знати ондашње обичаје. Одмах неколико првих дана, после канцеларије — око 3¹/₄ — оде у једну тамошњу радњу да купи шешир. Господар радње му сасвим учтиво рече, да не ће имати времена, да шешир по вољи изабере, јер је већ доцне а радње се морају у 7 сати затворити, него нека изволи доћи сутра дан. Шта је знао радити мој пријатељ, него изађе из радње и оде сутра дан. И знаш шта је најинтересантније — причао ми је — баш сам то вече посматрао радње, и кад је откуцало 7 сахати, али све радње, као на команду, спустише ролове и није прошло ни 5 минута, све радње у чаршији бежу затворене.

Ето видите, кад се може то спровести у Сарајеву, или како би се ми подругљиво изразили -- *на оријенту* — зашто се не би могло то спровести и овде код нас *цивилизација*?!?

Решење и коначно уређење овог питања је и у интересу баш и самих господара. Ево одмах ћу рећи и зашто?

Неуређеност овог питања стално држи у нервозном незадовољству помоћно особље. А добро знамо, да такав човек није потпуно способан за интензивнији рад. А осим тога имаде и још једна врло важна околност, због које треба да баш сами господари приону око тога, да се ово питање што пре и коректно реши.

Погледајмо неколико деценија у назад, како је било са питањем радног времена код индустријских радника? Исто тако, као што је данас код нас у трговини. Послодавци нису хтели да се сложе, па да то питање уреде онако како треба и последица тога беше, да су се радници организовали у организације — као што их они називају „борбене“ — и сада они кроје кану послодавцима.

Зато господо шефови, немојте оклевати са решењем овако важног питања, него се пожурите, да се та ствар што пре доведе у ред. За сада сте још Ви господари ситуације, али, ако не урадите оно што треба, можда кроз врло кратко време, не ћете више бити. Јер треба и то да знате, да су већ многи социјалистички агитатори облетали око наших трговачких омладина и хтели, да је у своје коло одведу, обећавајући им као прву добит уређење, односно смањивање радног времена и повећање плате. И што се до сада трговачка омладина још одржала, могу без да будем нескроман, рећи, да можете захвалити нама старијим члановима, јер смо их ми за сада умририли и обећали им, да ћемо покушати да ово питање решимо мирним путем и са Вама, господо, у споразуму. Ето, зато потегнусмо ово питање. Тиме учинисмо своју дужност, а сада је господо шефови на Вама ред, да Ви рекнете своју.

Ми Вас од своје стране уверавамо, да ћемо све и сва учинити, да се омогући правилно и правично решење овога питања.

Прилика је врло zgodна. У нашем листу је један Стари Трговац и тако покренуо ту замисао, да се у исто време, са конгресом Омладине, одржи у Панчеву

и конгрес Срба трговаца и на томе Вашем конгресу, поред осталих, могло би се решити и ово питање.

Као што већ рекох, ми учинисмо што могосмо и што нам дужност беше, а сада је и ред а и одговорност на Вама господо шефови.

Јермес.

Дар Централној Каси Српске Трговачке Омладине.

Наш одличан друг и један од најагилнијих Омладинаца, господин **Данило Бугарски**, трговац у Сентомашу, приложио је за трошкове Централне Касе 10 Круна, на чему се Привремена Централна Управа најлепше захваљује. Г. *Бугарски* свестан је свију оних тешкоћа, са којима има да се организациони рад бори, и који је и са много трошка скопчан. Па — обилно помажући овај рад морално, ево помаже га и новчано.

Осим тога, претплатио је г. *Бугарски* и својих 5 помоћника из својих средстава, на наш лист.

Све је више, хвала Богу, паметних, напредних, увиђавних и великом љубављу према Омладини задахнутих пријатеља, који — као и г. *Бугарски* допевају, да све корисне српске послове као, *Привредник*, *Трговачку Омладину* и т. д. подупиру, потпомажу и обасипају љубављу. Таки људи, јер су напредни, јер су свесни и одлични у свему, дакако да и у своме послу напредују, а брину се поред тога и за напредак своје млађе браће, за Српску Трговачку Омладину.

„Жиро-рачун“.

Сваки трговац зна, да што се више новац промеће, с тим више дотични и хасне доноси, дочим онај новац, који ми у својој „*Wertheim*“ каси држимо, тај новац је потпуно мртав т. ј. никакву хасну не приноси.

Има их доста трговаца, који свој такозвани прометни капитал улажу у какав новчани завод, па кад им опет исти потребује, ваде га напоље. Али имаде их и таквих, који то не чине, него данашњи, сутрашњи и т. д. лозунг код себе задрже и чекају њиме дан плаћања каквог акцепта или рачуна. Они трговци, који тако чине — греше, и то зато, што тај свој новац или не ће да уложе, или не знају начина, како да га уложе, или пак што је још вероватније, тајне ради не ће да га уложе. Они трговци пак, који би ради били свој прометни капитал од случаја до случаја улагати га, а не знају најбољег начина, нека ми дозволе, да им у том правцу мало пута, начина и разјашњења дам.

Већ горњи натпис казује нам, о чему ћу овде у кратко да говорим.

Жиро-рачун може сваки трговац себи код каквог новч. завода отворити. Код приватних завода се то најлакше и најбрже постизава. Треба само или усмено или писмено од завода молити, да му се отвори жиро-рачун. У ту сврху може одма и једну извесну своту у корист тог свог жиро-рачуна положити. Исто тако нека онда од времена до времена по мање или више улаже. Разуме се, да он на том свом улогу, по уговору с дотичним заводом, и камату добија.

Дође ли пак време, да му новац потребује, или за радњу, или наплату каквог свог акцепта, или рачуна, онда је најбоље, ако — у место да подигне потребну своту на терет свога жиро-рачуна — замоли дотичну банку, да у његово име а на терет

свога жиро рачуна исплати тој и тој фирми, ту и ту своту. Банка ће то извршити својим путем, опет жиро-рачуном са оном својом везом, где је домицил оне фирме, којој треба да се плати. На тај начин је и трговац и банка избегла сав онај трошак, који би скопчан био са пошиљком готовине горњег налога.

Тим путем дакле, такозваним „жиро-рачуном“, врше се најтачније, најбрже а што је још главније и најјефтиније плаћање свога дуга.

Они трговци пак, где нема завода, који се том граном посла баве, ти нека се обрете каквом другом заводу из своје околине и нека тамо затраже себи отварање жиро-рачуна. Дотична банка ће то радо учинити, и послаће свом комитенту (том дотичном трговцу) своје уплатне листе поштанске штедионице, којом листом може исти трговац у сваком сеоцету новац на пошту предати, што га опет ни 1 потуре не кошта. Исто добро, нека и дотичну банку извести, да је данас уплатио путем пошт. штедионице у корист свога жиро-рачуна толико и толико круна. Завод ће му ту готовину опет потврдити.

Ето, то је укратко начин, којим се може свакој потури хасна допринети. Нека дакле ко од г. трговца покуша тај начин, па ће видети разлику, у колико је тако боље, него када се новац код куће бескорисно држи.

О овоме би се још много могло писати, али зато држим, да ће ме сваки заинтересовани разумети. Устреба ли ко још каква разјашњења, нека се обрати на уредништво нашег листа, оно ће га тачно о свему извести. Д.

ШТАМПАРСКИ СЛАГАЧИ, према томе, у којој су класи плате, доприносе за своју организацију принос почевши од **најмање 2 круне 50 филира НЕДЕЉНО**, па на више. А има Омладинца, коме је много **60 филира МЕСЕЧНО**; па ни то неплати, већ само сумњичи и закера и хоће да другима свеснима, одушевљенима и вреднима ометне рад. Како да назовемо такав небратеки поступак?

Ханзабунд.

Једна од најјачих привредних организација на свету, која има у рукама одсудну моћ и у привредном животу моћне немачке царевине, као државе, усредсређена је у заједници немачких трговаца и индустријалаца под именом: *Ханзабунд*.

Овој је организацији главна циљ, да и у државном животу, као и у свакодневном промету очува интересе трговаца и индустријалаца против опасних аспирација друге једне моћне организације — централне организације немачких безобзирних аграраца: *Verein der Landwirte*.

Ханзабунд није на политичким начелима основано друштво; чланови Ханзабунда регрутирају се из свију политичких странака. Чланом Ханзабунда може постати свако, који се по свом позиву бави трговином и индустријом. Чланарина је годишње три марке. Централна управа састоји се из 400 чланова и 20 директора. Централна има своје покрајинске, окружне и месне — потпуно независне филијале, по које стално стоје у вези са централом, којој од случаја до случаја реферишу о сваком догађају.

Пошто немачка царевина има скоро у сваком делу света својих земаља, то и Ханзабунд има свугде где год немачки народ живи — својих филијала. А где су у незнатном броју, ту има својих повереника, тако, да се та мрежа протеже из Европе у Азију, Америку и Африку (Камерун).

Како је Ханзабунд и у немачком парламенту са скоро 100 чланова заступљен, по себи се разуме, да је знатна чинионица, која чак и законске предлоге израђује; а ти се предлози озбиљно претресају и повољно решавају. Ханзабунд је немачкој трговини и индустрији онај чврст бедем, о који се одбијају сви напади, уперени на интересе трговаца и индустријалаца. Она је бранилац и моћни заштитник — а пред судовима неустрашиви бранилац ових двеју привредних струка, која не да, да се одустаје од равноправности, а и сама у свом оквиру врши неку врсту правосудја, особито у приликама несугласица између радника и послодаваца, у својству примирителног суда.

Но Ханзабунд врши и велику културну мисију. Има свој званичан орган (лист), издаје стручне књиге, приређује стручне течајеве, дели награде (каткад и 1000 марака) за добра дела и т. д., једном речју: Ханзабунд је бранич, чувар, покретач, просветитељ и моћни унапредитељ немачке трговине и индустрије.

Ова установа одржава годишње своје састанке (конгресе), на које се скупи по неколико хиљада трговаца. То је њин такозвани „*Deutscher Handelstag*“ — дан немачке трговине.

Недавно, 12. јуна о. г. састало се неколико хиљада чланова на том њиховом „*Handelstag*“—у где су донесена нова правила за Ханзабунд.

На том састанку држали су предавања сами финансијски и индустријски капацитети! *Др. Валдимит*, индустријски саветник, те *Херман Хехт* и др. тумачили су нов програм. *Др. Колмер* држао је предавање о спољној политици, *Книст* о малој индустрији, а *Шапер* о положају намештеника.

Знаменит је говор *Дра Риснера*, који је дошао до тога уверења, да се успеси могу постићи само тако, ако се узме знатног удела у државном политичком животу. То су доказали и последњи избори. Он, са скоро свима Ханзабундовцима, ушао је са свом снагом у изборну борбу, која је показала диван резултат, јер је у рајхсрат ушло око 100 Ханзабундоваца; а знаменито је, да су како председник, исто и потпредседник садањег рајхсрата — Ханзабундовци.

Да сретног ли немачког народа! Поред тих 100 чланова Ханзабундоваца кад додамо посланике социјалне демократске странке, те напредне либерале, излази сасма природно, да ће овако састављен парламент донети заиста само такве законе, који ће модерном социјалном животу дати одличног полета.

Данас се Ханзабунд састоји из 67 покрајинских и 263 среских и месних група. Има 1600 повереника и 823 других прикључних задруга. Али овај број из дана у дан стално расте. У последње четир недеље ступило је под заставу Ханзабунда 100 повереника и 35 задруга. Вредно је напоменути Ханзабунда *Mittelstand* конгрес, који је заступао интересе малих људи, тражио олакшице при набављању зајмова и т. д. Приликом решавања о порези на алкохолна пића Ханзабундова се жеља испунила, тако исто и код затварања радњи недељом. А код клаузуле о конкуренцији њен је предлог био усвојен; са једном речју, она са многим очима примети сваки недостатак, препреке са влада и недостатке одмах допуњава.

Интересантни су подаци о агилности Ханзабунда, приликом последњих избора посланика. *Др. Клефелд* износи, да је Ханзабунд одржао преко 2000 великих зборована, не рачунајући овде мање зборована, чији би број још више хиљада превазишао.

Као што смо напред напоменули, Ханзабунд има највише борбе са „*Verein der Landwirte*“—ом јер аграрци исто тако као и код нас, не могу да се уживе у помисао, да је равноправност интереса: основа здравом

напретку једне државе, већ би хтели, као оно размажена, деца од мајке све неке засебне привилегије. Дивно је поучно аграрце др. *Валдишајн*, кад је рекао, да су трговина, индустрија и земљорадња близанци, а да им је мајка: домовина. А свађа међу браћом, мајчину радост и живот скраћава. — Није ни једном брату дозвољено, да на уштрб брата више ужива. Глас индустрије и трговине мора се чути и уважити при решавању државних послова, који послови у ову струку спадају. Особито пак мора се то начело усвојити (као што је и усвојено у Немачкој) при донашању нових закона и при склапању трговинских уговора са страним државама. Тек ће онда бити ови уговори од користи и самој држави, ако се при склапању узме у обзир најмеродавнији фактор у тим питањима: трговац и индустријалац.

Ето, тако ради Ханзабунд, те подижући своје чланове, диже моћ и добростање целе немачке царевине. Задојен је тамо сваки са овим Ханзабундским духом — од најмањег раденика — до цара Вилема II., који је чак и посету свога рођака, руског цар Николе у Балтич-Порту употребио, да препоручи своју индустрију, показујући цару Николи своју дивну оклопачу с речима:

— Је л', — да дивне лађе! *Ако Русији устреба, можемо брзо лиферовати...*

Да сретна ли немачког народа, где цар предњачи у препоручивању индустријских производа и агитира за — лиферације!..

Исидор Бабин.

РАЗНО.

Весело вече. Коло Занатлијске Омладине приређује 13. о. м. у суботу у вече у просторијама Задруге Срба Занатлија уз свирку, игранку, шаљиве приказе весело вече. Другови! Овим Вас позивамо, да у што већем броју изволите доћи у наш дом, одакле ћемо корпоративно поћи у пола девет часова у вече. — **Председништво.**

Српско девојачко коло у Руми послало је 100 К за будимске школе од прилога, скупљеног на одржаној забави.

Господар Ј. Б. у Ш., ставио је на једног помоћника, који му се оферирао, следећа питања: 1. Јестел' потпуно здрави? 2. Колико сте високи? 3. Колика је тежина вашег тела? 4. Колико су вам широка прса? 5. У каквом су положају ваши родитељи? 6. Или су умрли, и од какве болести? 7. Какве сте вере? 8. Јестел' брз у послуживању? 9. Рачунате ли тачно? 10. Имате ли једну фотографију, коју би ми могли послати? 11. Кад можете место заузети? 12. Коју плату захтевате, кад би стан и храну од мене добијали? 13. Дали вас сврби често глава, леђа, или иначе тело? 14. Волете ли резанце с пекмезом?, а ако не, зашто?

Сваки шеф — господар, који је пријатељ трговачке омладине, претплатиће се на наш лист, да би и тиме показао интересовање за своје честите и ваљане сараднике. Развиће тиме у њих вољу за рад, и задобиће их још и виче за себе и своју радњу. Свакако није на одмет имати у своме послу верне и одане пријатеље.

Одговори уредништва.

Госп. Б. Ф. К. у К. У Госпићу немамо никсга. Молимо за адресе, а Вама братска хвала на заузимању! **Српском девојачком колу — Рума.** Жао нам је, што због скученог простора у листу не можемо штампати именик прилагача.

Лист излази сваког другог и четвртог четвртка у месецу. — Чланови Централне Касе добијају лист бесплатно, а за нечланове је цена 8 круна годишње. — Посредовање око намештања особља обавља уредништво бесплатно. — На питања одговарамо, ако је за одговор прикључена марка од 20 филера. Огласе примамо по врло умереној цени, а који више пута излазе, рачунају се знатно јефтиније.

Штампарија деоничарског друштва Браника у овом Саду. 1912.

Гаји С—ћ у В. с. Не одобравамо вам, што сте свога господара напустили, прије но што сте себи другог посла нашли. Куда мислите у свијет, кад сте једва 3¹/₂ мјесеца ослобођени? Ако буде могуће, ми ћемо вам молбу испунити, али морате бити сталнији, ако мислите у свијету до чега доћи, а не постати — пробившијет.

М. Ј. у Св. И. Ж. За чудо, скоро сви ви из оних крајева с тим почињете ваша писма: „одма, како ми места нађеште примаћу новине и „дужност друштвену уплаћивати“. А да како нас се нисте до сад сетили, већ сад, кад је догорело до ноката? Ми ћемо гледати, да вам молбу испунимо. А ви, ако само зашто обричете бити претплатником и чланом Омладине, да вам место нађемо, а не из уверења, да Вам ова установа и иначе треба, онда, — боље немојте.

П. Ј. у З. Имате право: заиста, некако *шврдо звучи* оно „Требама...“, па кад га човек често чита — не чудим се, што сте постали нервозни. „Требама...“ — па „стребама...“ и гле, свету није застао дах, земља се ипак још окреће, сунце греје, месечина дивно сја, а точкови у трамвајских кола непрестано мрмљају: требама — требама...!

Панчевачкој Трговачкој Омладини. При закључку листа дознајемо, да је дотични жалосни Србин, који је своју Омладину Министарству јавио, — члан Панчевачке Трговачке Омладине. Молимо Панчевачку Трговачку Омладину, да нам *јурно јави, шта је у ствари?*, и ако је истинита вест о пријави, морамо знати, да ли је **дотични пријављивач још увек члан Панчевачке Трговачке Омладине?** Ако **јесте**, како то, да није већ искључен? и — како то, да Панчевачка Трговачка Омладина о целој ствари не шаље званичан извештај Привременој Централној Управи? **Јер — ово није само унутарња ствар Панчевачке Трговачке Омладине, већ је свеопћа, Стрпска ствар!**

Молимо Панчевачку Трговачку Омладину, да нам одмах јави *име* дотичног пријављивача. Уједно да нам јави, је ли дотичног пријављивача дала о свом трошку лечнички прегледати?

Ако је пријављивач у српској радњи занослен, ко је његов Господар? Да ли његов Господар зна за ту пријаву? Шта је његов Господар после тога учинио? Све ово морамо журно дознати, јер ствар изгледа јако сумњива...

Наши пријатељи.

(Продужење).

Као што смо у 2. броју нашега листа означили, доносићемо имена свију Господара-шефова, установа и осталих пријатеља Трговачке Омладине, који се на лист претплате, те који су и тиме доказали, да им напредак Трговачке Омладине заиста на срцу лежи. Омладина треба ову рубрику с пажњом да прати и да имена наших пријатеља добро памти...

Г. г. Панта *Опанћ*, Ђока *Мољач*, из *Н. Сада*.

Г. Љубомир *Бикор*, из *Руме*.

Г. др. Емилијан *Григоријевић*, лекар Сомбор, г. Иса *Радић*, трговачки помоћник, г. Јован *Јерасовић*, трговац, г. Милан *Станишић*, трговац, г. Војислав *Гергуров*, трговац, г. Коста *Панић*, трговац, г. Бура *Брановачки*, трговац, г. Стеван *Макарић*, г. Милан *Опанчарев*, трговачки помоћник, г. Лазар *Ђук* трговачки помоћник, г. Д. *Коњевић*, трговац, г. Данило *Коларић*, трговачки помоћник, г. Бура *Јајић* трговачки помоћник, г. Златоје *Теодоровић*, трговац, г. Влада *Грујић*, трговац, сви из *Сомбора*.

Г. Н. *Ђук*, трговац, *Загреб*.

Г. Милан *Марић*, г. Живојин *Стројан*, г. Емил *Кочичић*, г. Славко *Ивковић* из *Ст. Пазове*.

(Наставиће се.)

Трговачка омладина

ГЛАСНИК И ЗВАНИЧАН ОРГАН СРПСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У АУСТРО-УГАРСКОЈ МОНАРХИЈИ.

Број 6.

ВЛАСНИК ЈЕ ЛИСТА ДО V. КОНГРЕСА:
НОВОСАДСКА ТРГОВАЧКА ОМЛАДИНА.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
МИЛИВОЈ ЖУПАНСКИ.

Година I.

Морамо се озбиљно спремати за тешку борбу у животу. Прикупљајмо сву нашу снагу, јер њој је требати. Полажимо што чвршћи темељ за лепшу будућност.

Одељење за намештање особља.

ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА МИКИНА и СТОЈКОВИЋА У НОВОМ САДУ потребује 2 старија помоћника, добре детајлисте и аузлаг аранжере; за тим два млађа помоћника, који су у већим радњама сервирани; 1 путника специјалне бранже, који је у већим радњама сервировао и на посетку једног књиговођу за ту радњу потпуно верзираног и добро спремног са знањем осим српског — мађарског и немачког језика и кореспонденције.

Помодно-галантеријској и платнене робе трговини ЦВЕТКА МАРКОВИЋА, РУМА, потребан је помоћник. Знање немачког и мађарског језика потребно.

Шпецерајска радња СЛАВКА ДРАЖИЋА у СРП. КРСТУРУ (Szerb Keresztúr) потребује два млађа и једног старијег помоћника, и једног шегрта.

РАДИВОЈ ПАВКОВИЋ У СЕГЕДИНУ потребује два добра мануфактурна помоћника. Ступити могу одмах. Тражи се потпуно знање мађарског језика. Понуде са сликом.

Помодно мануфактурна трговина БРАЋА МИРОСАВЉЕВИЋИ, НОВИ САД, потребује једног старијег помоћника, који српски, мађарски и немачки говори.

Велика српска књижара и трговина црквених утвари МИЛАНА ИВКОВИЋА у НОВОМ САДУ тражи једног књижарског помоћника. Знање мађарског језика је потребно. Који је вичан кореспонденцији, имаће првенство. Ступање: што пре.

Гвожђарска трговина М. ГЕОРГИЈЕВИЋ и ДРУГ у НОВОМ САДУ, потребује одмах 2 шегрта. Исти потребује и једног млађег помоћника који може одмах ступити.

Прва новосадска трговина боја БРАНИМИРА МИЈАТОВИЋА НОВИ САД, потребује исте струке старијег и млађег помоћника и два шегрта из боље куће. Ступити могу одмах.

Гвожђарска радња МАРКА БОГДАНА у ВЕЛ. КИКИНДИ, потребује искусног старијег помоћника, који треба да је вешт, тачан и поуздан, и који говори осим српског још мађарски и немачки. Ступање 1. августа о. г.

Трговина помодном робом МИХАИЛА ГРОЛА у ПАЛАНЦИ (Palánka, Vács m.) потребује ваљаног старијег помоћника, који је самосталан продавац, а говори српски, немачки и мађарски.

Мешовита трговина Н. БУРЧИА, СУЊА, треба два помоћника. Солидни људи и добри продавци имају првенство.

Сваки ваљан помоћник, ако је са њиме господар задовољан може свога господара задобити, да буде претлатник листа. Скупљајте дакле, другови, претплату, па докажете и тиме, да сте људи на своме месту.

Помодно-галантеријска и кратке робе трговина АЛЕКСАНДРА А. ГЕРГЕЧА У ВРШЦУ потребује два старија помоћника, који говоре српски, немачки, мађарски и нешто румунски. Оферте са ознаком плате ваља слати на горњу фирму. Ступање одма.

ЈЕНЕ ДОНАУЕР у МАЂАР-КАЊИЖИ потребује помоћника односно деловођу за своју шпецерајску детаил, креч, цемент и угаљ на велико радњу. Место стално. Рефлектантима нека се обрате на власника.

МЛАЂИ ТРГОВАЧКИ СПОМОЋНИК специјалне, деликатеса, боја и кратке робе струке, тражи место. Говори српски, немачки и нешто мађарски. Изучио је трговину у Босни, а желео би у већу варош доћи, где има вечерње школе. Понуде моли на уредништво овог листа.

ТРГОВАЧКИ СПОМОЋНИК, специјалиста, у послу већ 6 година као помоћник, тражи место. Упитати уредништво овог листа.

ТРАЖИМ ПОЛОВНЕ СТЕЛАЖЕ за мануфактурну и галантеријску трговину. Понуде ваља упутити на уредништво овога листа под знаком: „Јефтин“.

РАДЊА НА ПРЕДАЈУ. Једна добра шпецерајска радња у Вуковару, може се преузети. Потребан је капитал од 5—8000— круна. Ваљан Србин може овде себи лепу егзистенцију створити. Упитати уредништво овог листа

ВАЉАНИ, ЗДРАВИ СРБИ

ЂАЦИ

ОД 12 ДО 15 ГОДИНА

За њих је све збринато, од правог дана шептовања, па док ваљан човек свој циљ, своју сврху не постигне у ту сврху постоје разне фондације.

МАКАР И СИРОМАШНИ БИЛИ
(САМО НЕКА ЈЕ СВЕ ЗДРАВО, ВАЉАНО И ЧЕСТИТО)

КОЈИ ЖЕЛЕ У СВЕТ У ШЕГРТЕ,
НА НАУК. ЗА Н ПРЕТКОМ И
СРЕЋОМ, НЕКА НАМ СЕ ЈАВЕ.

НАЈБОЉЕ ЈЕ ЗАМОЛИТИ ЗАУЗИМЉИВЕ СРЕБ
УЧИТЕЉЕ, СВЕШТЕНИКЕ, ДА ОНИ СВОЈЕ
БАРЕ ПРЕПОРУЧАЈУ.

МИ ПРЕПОРУЧАЈЕМО САМО ОДЛИЧНУ ДЕЦУ,
САМО ПРАВИМ ГОСПОДАРИМА.

СРПСКО ПРИВРЕДНО ДРУШТВО

„ПРИВРЕДНИК“

СРПСКИ ЗАВОД ЗА НАМЕШТАЊЕ ШЕГРТА И
ОСТАЛОГ ПРИВРЕДНОГ ОСОБЉА.

ОДЛИКОВАНА ЗЛАТНОМ МЕДАЉОМ ЗА РЕВНОСТ
од Његовог Велич. НИКОЛЕ I. Краља и Господара Црне Горе.

Прва творница искључиво свих срп. прав. цркв. утвари, певачких, соколских и свих других друштв. застава и барјака

ЛУКЕ К. АЛЕКСИЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Издала је и препоручује српске историјске слике у масној боји колорисане на хартији, а имитација платна: „Спаљење моштију Св. Саве“; „Вечера цара Лазара“; „Бој на Косову“; „Душан силни на коњу“ и „Српски владари од Немање до данас“.

Слике су 75 цм шир. а 50½ цм. високе и цена је у листу по комаду 6 кр у лепом 13 цм шир. оквиру 15 кр., а у дивот оквиру 14 цм. шир. 20 круна.

Уједно препоручује и све црквене утвари и за тргов. омладину свакидашњи „ленгер с меркуром“ као и свечане емајлиране значке, и шаље илустровани ценовник бадава и франко.

Микин и Стојковић

СРПСКА ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И МАЛО

У НОВОМ САДУ

главна радња, Дунав, ул. 22. у сопственој кући — Тел. 133
препоручује своје највеће стовариште увек фришком робом снабдевано у највећем избору а по ценама без конкуренције, као

плави камен, гром есенција рафија,
а нарочито

најбољу гуму за каламљење
винограда под гаранцијом,

која не пуца нити се кида Даље, шећер, кава пиринач, теј рум, коњак, шампањац. — Фарбе, фирнајс, петролеум и све у ову струку спадајуће робе.

Упозоримо г. г. трговце који пазаре на велико, тако исто и г. г. почетнике којима радо у сусрет излазимо, да кад у Нови Сад дођу, да сврате прво код нас, и увере се, да се код нас даје пазарити и добро и јефтино. 1-26

ОГЛАСЕ прима администрација
„Трговачке Омладине“.

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО У НОВОМ САДУ
КАО ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО
„ГЕРМАНИЈЕ“ ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ДРУШТВА У ШТЕТИНУ.

ПОМИСЛИТЕ НА СВОЈУ СТАРОСТ! О ОСИГУРАВАЈУЋЕ ДРУШТВО ГЕРМАНИЈА

ОСНОВАНО 1857. ГОДИНЕ.

Прима обезбеђење живота по најповољнијим условима. На пример: Особа од 30 година обезбеди себи, да после 20 година, (дакле кад наврши 50 год. добије

К 10.000.

(СЛОВОМ: ДЕСЕТ ХИЉАДА КРУНА)

Он у току тих 20 година уплатиће укупно само К 6988.80 (словом: шест хиљада деветстотина и осамдесетосам круна и 80 потура. Сад рецимо, да у току тих 20 година — макар одма у првој години — постане неспособан за рад, (услед какве несреће или болести) онда престаје даље уплаћивати, све док то стање устраје, а добија годишњу припомоћ (10% од обезбеђене своте)

1000. круна

СЛОВОМ: ХИЉАДУ КРУНА СВАКЕ ГОДИНЕ.

Ако дотични овако болестан доживи утаначених 20 година, ма колико година добивао ту припомоћ, ипак ће (без даље уплате,) добити свих 10.000 круна. А ма кад умро дотични, — пре тих 20 година — добија његова породица, или његови насљедници целу своту од 10.000 — круна.

Сва даља извешћа даје

ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО ГЕРМАНИЈЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ДРУШТВА У ШТЕТИНУ
СРПСКА ШТЕДИОНИЦА деоничарско друштво у Новом Саду.

Обезбедити се може од 1000 круна па на више

ОСНОВНИ КАПИТАЛ 1008 МИЛИЈОНА КРУНА

„Германија је најјаче друштво у Немачкој.“